

Sô-phô-ni

Mục-dịch: Để thức-tỉnh dân Giu-đa ra khỏi sự tự-mãn và thức-giục họ trở lại cùng Đức Chúa TRỜI

Người viết: Sô-phô-ni

Viết cho: Giu-đa và tất cả các dân-tộc

Lúc viết: Có lẽ gần cuối mục-vụ của Sô-phô-ni (640-621 TC (Trước Christ giáng-sinh)), khi các sự cải-cách của vua Giô-si-a bắt đầu

Bối-cảnh: Vua Giô-si-a của Giu-đa đang cố-tâm đảo-ngược đường-hướng xấu-xa của hai vị vua Giu-đa tiền-nhiệm—Ma-na-se và A-môn. Giô-si-a đã có thể tạo ảnh-hưởng của mình vì không có một cường-quốc nào thống-trị thế-giới lúc ấy (A-si-ri đang thoái-hóa rất nhanh). Các lời tiên-tri của Sô-phô-ni có thể đã là một động-lực trong sự cải-cách của Giô-si-a. Sô-phô-ni đồng thời với Giê-rê-mi.

Câu gốc: “Hãy tìm-kiếm Đức GIA-VÊ, tất cả các người những kẻ khiêm-tốn của trái đất, là những kẻ đã thi-hành các mạng-lệnh của Ngài; hãy tìm-kiếm sự công-chính, tìm-kiếm sự khiêm-tốn. Có lẽ các người sẽ được giấu-kín trong ngày Đức GIA-VÊ giặng.” (2.3)

Địa-điểm chính: Giê-ru-sa-lem

Ý chính: Nỗi buồn-phiền quá nặng không chịu nổi, cảnh khốn-cùng kéo dài, sự lãng-mạ không ngừng, sự hành-hạ liên-miễn, và hình-phạt sắp xảy đến gây ra sự tuyệt-vọng. “Nếu chỉ,” là lời chúng ta thốt ra khi chúng ta tìm trong tâm-trí mình một lối thoát và nhìn lên trời xin giải-cứu. Với một chút hy-vọng, chúng ta có thể cố can-đảm mà tiếp-tục chịu đựng cho đến cuối cùng.

Hy-vọng là một tia sáng bằng bạc của mặt trời xuyên qua bầu trời đen tối bởi cơn bão. Ấy là các lời an-ủi trong phòng bệnh nặng, một lá thư của người thương-yêu từ bên kia đại-dương. Móng cầu vồng, một bài ca, một sự giúp-đỡ trong tình yêu-thương đem đến hy-vọng. Hy-vọng là biết Đức Chúa TRỜI và tin-cậy ở tình yêu-thương của Ngài.

Là đáng tiên-tri của Đức Chúa TRỜI, Sô-phô-ni bắt buộc phải nói lẽ thật—điều này ông đã làm một cách rõ-ràng, thốt ra phán-xét chắc-chắn và hình-phạt khủng-khiếp cho tất cả những kẻ thách-đố Chúa. Con thịnh-nộ kinh-khủng của Đức Chúa TRỜI sẽ quét sạch mọi sự trên trái đất và hủy-diệt nó. “Ta sẽ dời người và thú; Ta sẽ dời các chim trời và cá biển, các tàn-tích cùng với các kẻ độc-ác; và Ta sẽ trừ-khử loài người khỏi mặt đất, Đức GIA-VÊ tuyên-bố” (1.3). Không có một sinh-vật nào có thể thoát khỏi. Ngày khủng-khiếp đó sắp đến: “Đã gần ngày lớn của GIA-VÊ, Đã gần và sắp đến rất nhanh; Hãy lắng nghe, ngày của Đức GIA-VÊ! Trong ngày đó, đồng-sĩ kêu-gào cay-đắng. Một ngày thịnh-nộ là ngày đó, một ngày rắc-rối và tai-họa, một ngày tàn-phá và tan-hoang, Một ngày có sự tối-tăm và mờ-mịt, một ngày mây mù và tăm-tối dày-đặc” (1.14-1.15).

Nhưng giữa lúc có lời công-bố khủng-khiếp này, vẫn có hy-vọng. Chương một của lời tiên-tri Sô-phô-ni đầy-dẫy sự khủng-khiếp. Tuy nhiên chương hai thì thăm một lời hứa. “Hãy tìm-kiếm Đức GIA-VÊ, tất cả các người những

kẻ khiêm-tốn của trái đất, là những kẻ đã thi-hành các mạng-lệnh của Ngài; hãy tìm-kiếm sự công-chính, tìm-kiếm sự khiêm-tốn. Có lẽ các người sẽ được giấu-kín trong ngày Đức GIA-VÊ giặng” (2.3). Và vài câu sau đó, chúng ta đọc biết về một “phần còn sót lại của nhà Giu-đa” (2.7) sẽ được phục-hồi.

Cuối cùng trong chương ba, sự cứu-rỗi và giải-thoát của Đức Chúa TRỜI dành cho những kẻ thành-tín với Ngài được công-bố như một khúc ca, ban đầu nhỏ tiếng và dần dần âm-thanh dâng lên cao.” Hãy hò-reo vì vui, ôi con gái Si-ôn! Hãy hò-reo, hỡi Y-sơ-ra-ên! Hãy mừng-rỡ và hớn-hở hết lòng, Ôi con gái Giê-ru-sa-lem! Đức GIA-VÊ đã cất đi các sự phán-xét của Ngài chống người, Ngài đã dọn sạch đi các kẻ thù của người. Vua Y-sơ-ra-ên, là Đức GIA-VÊ, ở giữa người; Người sẽ không còn sợ tai-họa nữa” (3.14-3.15). Đây là hy-vọng thật, đặt căn-bản trên sự hiểu-biết về công-lý của Đức Chúa TRỜI và tình yêu-thương của Ngài đối với dân Ngài.

Khi đọc sách Sô-phô-ni, xin quý vị cẩn-thận lắng nghe những lời phán-xét. Đức Chúa TRỜI không coi nhẹ tội-lỗi, nó sẽ bị phạt. Nhưng xin để cho các lời hy-vọng trong sách khuyến-khích quý vị—Đức Chúa TRỜI chúng ta vẫn tể-trị, và Ngài sẽ giải-cứu người của Ngài. Xin quyết-định làm phần-tử của phần còn sót lại trung-tín của những hồn khiêm-tốn thờ-phượng và vâng lời Chúa hằng sống.

1. Ngày thịnh-nộ (1.1-3.7)

Ngày phán-xét trên Giu-đa (1.1-1.18)

- 1** Lời của Đức GIA-VÊ đã đến cùng Sô-phô-ni con trai của Cu-si, con trai Ghê-đa-ria, con trai của A-ma-ria, con trai của Ê-xê-chia, trong những ngày của Giô-si-a con trai của A-môn, vua Giu-đa,
- 2 “Ta sẽ hoàn-toàn xóa tất cả
Khỏi mặt đất,” Đức GIA-VÊ tuyên-bố.
- 3 “Ta sẽ dời người và thú;
Ta sẽ dời các chim trời
Và cá biển,
Các tàn-tích cùng với các kẻ độc-ác;
Và Ta sẽ trừ-khử loài người khỏi mặt đất,” Đức GIA-VÊ tuyên-bố.
- 4 “Ta sẽ giơ tay Ta ra chống Giu-đa như thế
Và chống tất cả cư-dân của Giê-ru-sa-lem.
Ta sẽ trừ-khử phần sót lại của Ba-anh khỏi chỗ này,
Và tên các thầy tế-lễ thờ hình-tượng cùng với các thầy tế-lễ.
- 5 Và những kẻ gặp người trên các sân thượng lay cơ-binh trên trời,
Và những kẻ gặp người và thê cùng GIA-VÊ và cũng thê bởi Minh-côm,
- 6 Và những kẻ đã quay lưng không đi theo GIA-VÊ,
Và những kẻ đã không tìm-kiếm GIA-VÊ, hay không cầu-hỏi Ngài.”
- 7 Hãy nín-lặng trước mặt Chúa GIA-VÊ!
Vì ngày của GIA-VÊ là gần.
Vì Đức GIA-VÊ đã chuẩn-bị một con sinh-tế,
Ngài đã biệt các khách của Ngài ra.
- 8 “Rồi sẽ xảy ra vào ngày có con sinh-tế của GIA-VÊ,
Ta sẽ phạt các hoàng-tử, là các con trai của nhà vua,
Và tất cả những kẻ mặc y-phục lạ.
- 9 Và vào ngày đó Ta sẽ phạt tất cả những kẻ nhảy trên ngạch cửa đến-thờ,
Là những kẻ làm đầy nhà của chủ của chúng bằng bạo-lực và lừa-dối.
- 10 Vào ngày đó,” Đức GIA-VÊ tuyên-bố
“Sẽ có tiếng hò-hét từ Công Cá,
Tiếng than-khóc từ Quận Nhì,
Và tiếng đồ vỡ lớn từ các ngọn đồi.
- 11 Hãy than-khóc, hỡi cư-dân trong Mặt-tây⁽¹⁾,
Vì tất cả dân của Ca-na-an sẽ bị làm im tiếng;
Tất cả những kẻ cân bạc sẽ bị diệt.
- 12 Và sẽ xảy ra vào lúc đó
Ta sẽ lục-soát Giê-ru-sa-lem với những cây đèn,
Và Ta sẽ phạt những người
Là những kẻ làm đầy đặc cận rượu của chúng⁽²⁾,
Là những kẻ nói trong tâm chúng:
‘Đức GIA-VÊ sẽ không làm điều thiện hay điều ác!’
- 13 Hơn nữa, cửa-cái của chúng sẽ trở thành của bị cướp,
Và nhà cửa của chúng tan-hoang;
Phải, chúng sẽ xây các nhà song không ở,
Trồng vườn nho song không uống rượu nho của mình.”
- 14 Ngày lớn của GIA-VÊ là gần,
Đã gần và sắp đến rất nhanh

¹Mặt-tây: thị-trấn thấp

²nghĩa là: đình-trệ trong tâm-linh

Hãy lắng nghe, ngày của Đức GIA-VÊ!
Trong ngày đó, đồng-sĩ kêu-gào cay-đắng.

- 15 Một ngày thịnh-nộ là ngày đó,
Một ngày rắc-rối và tai-họa,
Một ngày tàn-phá và tan-hoang,
Một ngày có sự tối-tăm và mờ-mịt,
Một ngày mây mù và tăm-tối dày-đặc,
- 16 Một ngày có kèn trom-pét và tiếng thét trận tiền,
Chống lại các thành-thị kiên-cố
Và những tháp cao tại góc thành.
- 17 Và Ta sẽ giáng tai-họa trên người ta,
Đến nỗi chúng sẽ bước đi như những kẻ mù,
Vì chúng đã phạm tội chống GIA-VÊ;
Và máu chúng sẽ đổ ra như bụi,
Và thịt chúng như phân.
- 18 Cả bạc lẫn vàng của chúng
Sẽ không thể giải-phóng chúng
Vào ngày thịnh-nộ của GIA-VÊ;
Và tất cả trái đất sẽ bị thiêu hủy
Trong lửa ghen tuông⁽³⁾ của Ngài,
Vì Ngài sẽ làm một sự kết thúc toàn diện,
Thật sự là một sự kết thúc kinh-khiếp,
Của tất cả cư-dân của trái đất.

Các phán-xét trên những kẻ thù Giu-đa (2.1-2.15)

- 2** Nhóm các người lại với nhau, phải, hãy nhóm lại,
Hỡi quốc-gia không biết xấu-hổ,
²Trước khi sắc-lệnh này có hiệu-lực—
Ngày ấy qua như trâu—
Trước khi cơn giận bùng bùng của Đức GIA-VÊ giáng trên các người,
Trước khi ngày Đức GIA-VÊ giận đến trên các người.
- 3 Hãy tìm-kiếm Đức GIA-VÊ,
Tất cả các người những kẻ khiêm-tốn của trái đất
Là những kẻ đã thi-hành các mạng-lệnh của Ngài;
Hãy tìm-kiếm sự công-chính, tìm-kiếm sự khiêm-tốn.
Có lẽ các người sẽ được giấu-kín
Trong ngày Đức GIA-VÊ giận.
- 4 Vì Ga-xa sẽ bị bỏ rơi,
Ách-ca-lôn là một nơi tan-hoang;
Ách-đốt sẽ bị đuổi ra vào lúc trưa,
Và Éc-rôn sẽ bị nhỏ đi.
- 5 Khôn cho cư-dân vùng duyên hải,
Đất nước của dân Kê-rê-thít⁽⁴⁾
Lời Đức GIA-VÊ chống các người,
Hỡi Ca-na-an, đất của dân Phi-li-tin;
Và Ta sẽ tiêu-diệt người,
Đề sẽ không có một cư-dân nào.
- 6 Thế là vùng duyên hải sẽ là các đồng cỏ,
Có hang động cho kẻ chăn và bãi-rào cho bầy chiên.
- 7 Và bờ biển ấy sẽ là
Cho phần sót lại của nhà Giu-đa,
Chúng sẽ chăn nuôi trên đó.
Trong các nhà của Ách-ca-lôn, chúng sẽ nằm xuồng vào buổi chiều tối;
Vì GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của chúng sẽ chăm-sóc chúng

³“Ghen” nghĩa là “không dung-thứ sự không chung-thù”

⁴một phần dân Phi-li-tin có gốc ở đảo Cờ-rét (Crete)

Và sẽ phục-hồi sản-nghiệp của chúng.

- 8⁸Ta đã nghe sự mắng-nhiếc của Mô-áp
Và các lời chửi rủa của các con trai Am-môn
Mà chúng đã mắng-nhiếc dân Ta
Và trở nên xác xược⁽¹⁾ với lãnh-thổ của họ.
9⁹Bởi vậy, như Ta sống,” Đức GIA-VÊ vạn-quân tuyên-bố,
Đức Chúa TRỜI của Y-sơ-ra-ên,
“Chắc-chắn Mô-áp sẽ như Sô-đôm,
Và những con trai Am-môn như Gô-mô-rơ—
Là nơi những cây tầm-ma và các hầm muối chiếm-hữu,
Và là một chỗ tan-hoang đời đời.
Phần còn sót lại của dân Ta sẽ cướp-bóc chúng,
Và phần còn lại của dân Ta sẽ thừa-kế chúng.”

10¹⁰Điều này chúng sẽ bị báo trả cho sự kiêu-ngạo của chúng, vì chúng đã mắng-nhiếc và trở nên xác xược⁽¹⁾ với dân của Đức GIA-VÊ vạn-quân. 11¹¹Đức GIA-VÊ sẽ làm chúng khiếp-sợ, vì Ngài sẽ giam đói tất cả các thần của trái đất; rồi tất cả miền biển của các quốc gia sẽ cúi xuống lạy Ngài, mọi người tại chỗ của hần.

12¹²“Các ngươi nữa, ôi dân Ê-thi-ô-bi, sẽ bị giết bởi gươm của Ta.”

13¹³Và Ngài sẽ vươn bàn tay của Ngài ra chống phượng bắc,
Và hủy-diệt A-si-ri,
Và Ngài sẽ làm Ni-ni-ve thành nơi tan-hoang,
Bị nung khô như vùng hoang-vu.

14¹⁴Và các bầy sẽ nằm xuống ở giữa nó,
Tất cả các thú-vật xếp thành đàn;
Cả chim bồ-nông lẫn con nhím
Sẽ ở trong các đỉnh trụ của nó;
Sẽ có tiếng hót nơi cửa-sổ,
Sự tan-hoang sẽ ở nơi ngạch cửa;
Vì Ngài đã phơi trần công trình bằng gỗ tuyết-tùng.

15¹⁵Đây là thành-thị hớn-hở
Là thành đang sống an-ninh,
Là thành nói trọng tâm của nó:
“Ta đây, và chẳng có một ai ngoài ta.”
Nó đã trở thành một nơi tan-hoang,
Một nơi thú-vật nghỉ dưỡng nào!
Mọi người đi ngang qua nó sẽ suyt
Và xua tay của mình.

Khôn cho Giê-ru-sa-lem và các quốc gia (3.1-3.7)

- 3¹Khôn cho nó là kẻ phân-loạn và ô-úế,
Cái thành chuyên-chê ấy!
2²Nó đã chẳng lưu ý đến tiếng nói nào;
Nó đã chẳng chấp-nhận một lời chỉ-dẫn nào.
Nó đã chẳng tin ở Đức GIA-VÊ;
Nó đã chẳng kéo gần đến Đức Chúa TRỜI của nó.
3³Các hoàng tử của nó ở trong nó là các sư-tử rống
Các quan toà của nó là những chó sói ban đêm;
Chúng không để lại một cái gì cho sáng mai.
4⁴Các tiên-tri của nó là các người cầu thả lương leo;
Các thầy tế-lễ của nó đã làm ô-úế nơi thánh.
Chúng đã vi-phạm luật-pháp.
5⁵Đức GIA-VÊ là công-chính ở bên trong nó;
Ngài sẽ không làm sự bất-công.
Mọi buổi sáng, Ngài đem công-lý của Ngài ra ánh sáng;
Ngài chẳng thất-bại.

Song kẻ bất công không biết xấu-hổ.

- 6⁶“Ta đã trừ khử các quốc-gia;
Các tháp góc thành của chúng đều đổ nát.
Ta đã làm các phố của chúng thành hoang vắng,
Chẳng có ai đi ngang qua;
Các thị-trấn của chúng bị tàn-phá,
Không có một người, không có một cư-dân.
7⁷Ta đã nói: ‘Chắc-chắn ngươi sẽ tôn-kính Ta,
Chấp-nhận lời chỉ-dạy.’
Thế là chỗ ở của nó sẽ không bị diệt
Theo mọi sự Ta đã định về nó.
Nhưng chúng đã háo-hức làm đồi bại mọi việc của chúng.”

2. Ngày hy-vọng cho phần sót lại của Y-sơ-ra-ên (3.8-3.20)

8⁸“Bởi vậy, hãy chờ Ta,” Đức GIA-VÊ tuyên-bố,
“Chờ cái ngày khi Ta chỗi dậy làm một nhân chứng.
Quả thật, quyết-định của Ta là nhóm các quốc-gia lại,
Tập-hợp các vương-quốc,
Để đổ con phần-nộ của Ta ra trên chúng,
Hết cả cơn-giận bùng cháy của Ta;
Vì tất cả trái đất sẽ bị thiêu hủy
Bởi đám lửa của lòng sốt-sắng của Ta.

9⁹Vì lúc đó Ta sẽ cho các dân-tộc những đôi môi được thanh-sạch,
Để tất cả chúng có thể kêu-cầu danh GIA-VÊ,
Để cùng nhau sát cánh phụng-sự Ngài.

10¹⁰Từ bên kia các sông của Ê-thi-ô-bi
Những kẻ thờ-phượng Ta, những kẻ bị tán-lạc của Ta,
Sẽ đem đến các của-lễ Ta.

11¹¹Trong ngày đó, ngươi sẽ không cảm-thấy xấu-hổ
Vì tất cả các việc làm của ngươi
Mà ngươi đã nổi-loạn chống lại Ta;
Vì lúc ấy Ta sẽ cất-bỏ khỏi giữa ngươi
Những kẻ kiêu-ngạo, hớn-hở của ngươi,
Và ngươi sẽ không bao giờ ngạo mạn nữa
Trên núi thánh của Ta.

12¹²Nhưng Ta sẽ để lại ở giữa ngươi
Một dân khiêm-tôn và hèn-mọn,
Chúng sẽ ẩn-náu trong danh của GIA-VÊ.

13¹³Phần sót lại của Y-sơ-ra-ên sẽ không làm điều quấy
Và không nói dối,
Cái lưỡi phình-gạt cũng sẽ chẳng
Được tìm-thấy trong miệng chúng;
Vì chúng sẽ ăn và nằm
Mà không có ai làm chúng run-rẩy.”

14¹⁴Hãy hò-reo vì vui, ôi con gái Si-ôn!
Hãy hò-reo, hỡi Y-sơ-ra-ên!
Hãy mừng-rỡ và hớn-hở hết lòng,
Ôi con gái Giê-ru-sa-lem!

15¹⁵Đức GIA-VÊ đã cất đi các sự phán-xét của Ngài chống
ngươi,
Ngài đã dọn sạch đi các kẻ thù của ngươi.
Vua của Y-sơ-ra-ên, là Đức GIA-VÊ, ở giữa ngươi;
Ngươi sẽ không còn sợ tai-họa nữa.

16¹⁶Trong ngày đó, sẽ được nói với Giê-ru-sa-lem:
“Chớ sợ, ôi Si-ôn;
Đừng duỗi tay ngươi xuống lòng lều.

17¹⁷GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của ngươi ở giữa ngươi,
Là đồng-sĩ, là Đấng cứu-rỗi,
Ngài sẽ hân-hoan vì ngươi với niềm vui

¹nguyên ngữ: tự làm chúng lớn...

Sô-phô-ni 3.18-3.20

Ngài sẽ im-lặng trong tình thương của Ngài,
Ngài sẽ mừng-rỡ vì người với tiếng reo vui.
18“Ta sẽ gom những kẻ đau buồn về các lễ hội đã định,
Chúng đã đến từ người, Si-ôn;
Sự si-nhục là một gánh nặng trên chúng.
19Này, Ta sắp xử lý vào lúc đó
Tất cả những kẻ áp-bức người,
Ta sẽ cứu kẻ què
Và gom lại những kẻ bị xã hội ruồng bỏ,
Và Ta sẽ biến sự si-nhục của chúng thành sự ca-ngợi và
nổi tiếng
Trên tất cả trái đất.
20Vào lúc đó, Ta sẽ đem các người vào,
Chính vào lúc khi Ta gom các người lại với nhau;
Quả thật, Ta sẽ ban cho các người tiếng tăm và ca-ngợi
Giữa tất cả các dân-tộc của trái đất,
Khi Ta phục-hồi sản-nghiệp của các người trước mắt các
người.”
Đức GIA-VÊ phán.